

ROZHODNUTIE KOMISIE

zo 6. apríla 2005

o programe štátnej pomoci, ktorú chce Taliansko poskytnúť na financovanie lodiarstva

[oznámené pod číslom K(2005) 844]

(Iba text v talianskom jazyku je autentický.)

(Text s významom pre EHP)

(2006/599/ES)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

(4) Listom z 30. apríla 2003 Komisia oznámila talianskym orgánom rozhodnutie o začatí konania v súlade s článkom 88 ods. 2 zmluvy vo veci oznámeného programu.

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 88 ods. 2 prvý pododsek,

(5) Rozhodnutie o začatí konania bolo uverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie⁽¹⁾. Komisia prizvala zainteresované strany, aby prezentovali svoje pripomienky.

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

(6) Komisia nedostala pripomienky od tretích strán.

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predniesli svoje pripomienky v zmysle uvedených článkov,

keďže:

(7) Listami zo 4. júna 2003, 22. júla 2003 a 3. júna 2004 talianske orgány prezentovali pripomienky v odpovedi na rozhodnutie Komisie z 30. apríla 2003. Dňa 27. januára 2004 sa konalo stretnutie talianskych orgánov a Komisie.

I. KONANIE

(1) Dňa 26. novembra 1998 Komisia schválila Špeciálny záručný fond na financovanie lodiarstva zriadený v zmysle článku 5 zákona č. 261 z 31. júla 1997 a vzala do úvahy, že intenzita pomoci, ktorú stanovuje program, by mohla dosiahnuť 1 %.

(8) Listom z 3. novembra 2004 uvedené orgány požiadali Komisiu o jej stanovisko k tomuto prípadu. Komisia odpovedala listom z 22. decembra 2004 a nedostala ďalší list zo strany talianskych orgánov.

(2) Článok 5 zákona č. 261 z 31. júla 1997 bol upravený zákonom č. 413 z 30. novembra 1998. Dňa 16. mája 2001 talianske orgány oznámili Komisii prijatie výnosu ministra financií, rozpočtu a ekonomického plánovania zo 14. decembra 2000, ktorý dopĺňa záručný systém, tvrdiac, že v dôsledku týchto zmien a doplnení treba tento program považovať za program pomoci. Toto rozhodnutie preto prihliada na toto oznámenie.

(3) Po oznámení nasledovala korešpondenčná výmena s talianskymi orgánmi s cieľom získať ďalšie informácie. Komisia mala okrem iného aj množstvo neformálnych kontaktov s uvedenými orgánmi a príslušným externým poradcom, s ktorým sa stretla dvakrát v rôznom čase.

II. OPIS POMOCI

(9) „Špeciálny záručný fond na financovanie lodiarstva“ (ďalej len „Fond“) bol zriadený v zmysle článku 5 zákona č. 261 z 31. júla 1997. Na základe verejnej obchodnej súťaže bolo finančné, administratívne a technické spravovanie Fondu prisúdené spoločnosti Mediocredito Centrale SpA („Mediocredito“). Fond je určený na pokrytie rizík vyplývajúcich z nevrátenia pôžičiek na stavbu a prestavbu lodí, ktoré poskytli banky majiteľom lodí z Talianska i zo zahraničia. Fond za týmto účelom poskytuje majiteľom lodí záruky *end-financing* druhého stupňa. Talianske orgány potvrdili, že Fond ešte nie je v prevádzke, a preto zatiaľ neboli poskytnuté záruky.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 145, 21.6.2003, s. 48.

- (10) Financovanie nesmie trvať dlhšie ako 12 rokov, suma nesmie prevyšovať 80 % zmluvnej ceny lode pri úrokovej sadzbe, ktorá nie je nižšia ako tá, ktorá vyplýva z rezolúcie Rady OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj) z 3. augusta 1981 a neskorších úprav, alebo pri trhovej úrokovej sadzbe v prípadoch, že sa na financovaní nepodieľajú iné verejné pôžičky určené na redukcii nákladov na úroky. Okrem toho je financovanie zaručené hypotékou prvého stupňa na príslušnú loď, ktorá je predmetom financovania.
- (11) Systém stanovuje poskytnutie záruk majiteľom lodí, ktorých Mediocredito vyhlásilo za ekonomicky a finančne spôsobilých na základe kritérií stanovených vo výnose.
- (12) Záruka môže byť poskytnutá až do výšky 40 % celkového financovania a v rámci tohto limitu môže pokrývať až 90 % konečnej straty, ktorú hradia banky z kapitálu, zmluvných úrokov a z úrokov z omeškania v miere, ktorá neprevyšuje platnú referenčnú sadzbu k dňu začatia súdneho konania na opätovné získanie pohľadávky, a výdavky vrátane výdavkov na súdne konanie a mimosúdnych trov.
- (13) Jednorazová prémie (una tantum), ktorá sa vzťahuje na príjemcov Fondu, je pevná a od začiatku bola stanovená na 1,6 % garantovanej sumy nezávisle od trvania garantovanej pôžičky. Talianske orgány následne informovali Komisiu o úmysle opätovne stanoviť takúto jedinú prémie pre operácie v trvaní 12 rokov na maximálnej úrovni 2,3 % garantovanej sumy (jej proporcionálnym znížením na krátkodobejšie pôžičky). Jednorazová prémie 2,3 % zodpovedá ročnej prémii 0,5 % garantovanej sumy, ktorá nebola uhradená z 12-ročnej pôžičky.
- (14) Talianske orgány uvažovali o zavedení mechanizmu diferencovania rizika, na základe ktorého by sa na rozličné projekty uplatňovali rozličné prémie podľa rizika, ktoré sa na ne vzťahuje. Systém bol však iba súhrnne opísaný a Komisii nebol doručený iný podrobný opis či informácia o jeho fungovaní.

III. DÔVODY NA ZAČATIE KONANIA

- (15) V rozhodnutí o začatí konania Komisia vyjadrila pochybnosti, že Taliansky záručný fond na financovanie lodiarstva dodržiaval všetky podmienky vyplývajúce z bodu 4.3 oznámenia z 11. marca 2000 o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES o štátnej pomoci poskytovanej vo forme záruky („oznámenie o zárukách“) ⁽²⁾, podmienky, ktoré by umožnili vylúčiť vecnú podstatu pomoci.

- (16) Komisia sa pýtala aj na to, či by sa program záruk poskytovaných štátom, ktorý požaduje tú istú prémie od všetkých príjemcov nehľadiac na individuálne riziká financovaného projektu a pôsobí v sektore, ktorého trh je pripravený ponúknuť takéto záruky, prípadne mohol považovať za schopný samofinancovania.
- (17) Okrem toho Komisia pochybovala, že prémie, ktoré vyplátili príjemcovia, sú v súlade s trhom a v každom prípade postačia na pokrytie všetkých nákladov programu.
- (18) Napokon Komisia nemohla vylúčiť, že percento rovnajúce sa len 10 % najrискantnejšej časti pôžičky, sa môže ukázať ako nedostatočná záruka, že veriteľ správne zhodnotí úverovú vierohodnosť vypožičiatelä a minimalizuje riziká súvisiace s danou operáciou.

IV. PRIPOMIENKY TALIANSKA

- (19) Podľa talianskych orgánov Fond nepredstavuje pomoc z nasledujúcich dôvodov:
- i) kritériá, ktoré stanovil Fond na poskytnutie záruk pripúšťajú výber len tých majiteľov lodí, ktorí zodpovedajú zvýšeným ekonomickým kritériám s nižšou rizikovosťou, ako je priemer; príslušnosť príjemcov k analogickým rizikovým triedam, ako sa zdá, nie je nevyhnutná na podstatnú diverzifikáciu prémie;
- ii) náhodný prieskum, ktorý sa uskutočnil v rôznych úverových bankách, ktoré pôsobia v Taliansku, sa riadil odhadom priemernej trhovej ceny analogických záruk, ktorá je v podstate ekvivalentná s tou, ktorú stanovili talianske orgány.
- (20) Následne listom z 3. júna 2004 talianske orgány prejavili ochotu zaviesť diverzifikovaný systém prémie na základe rizikosti financovaných projektov. Systém prijíma ako východiskový bod počiatočnú prémie 0,5 % ročne. V podstate by sa prémie menili na základe dĺžky financovania a rizikosti projektov príjemcov. Uvažovalo by sa o troch úrovniach *ratingu*. Na financovanie v trvaní 12 rokov by sa jediná prémie navrhnutá príjemcom pre najnižšiu rizikovú kategóriu rovnala 2,065 %, 2,603 % pre stredne rizikovú kategóriu a 3,142 % pre stupeň najvyššieho rizika. To by zodpovedalo ročnej sadzbe, ktorá sa rovná 0,4563 % zaručenej sumy na menej rizikové projekty a 0,6562 % na tie rizikovejšie.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 71, 11.3.2000, s. 14.

(21) Orgány by stanovili rozličné hodnotové pásma pre šesť ekonomicko-finančných parametrov, ktoré by sa hodnotili vždy, keď potenciálny príjemca žiada o prijatie do programu pomoci. Podľa jeho celkovej účinnosti podľa týchto parametrov by bol žiadateľ zaradený do jednej z troch rizikových kategórií. V každom prípade nebol systém nikdy zdokonalený a talianske orgány už neposkytli ďalšie praktické podrobnosti o jeho fungovaní.

V. HODNOTENIE

1. Podstata pomoci v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy

(22) Podľa článku 87 ods. 1 zmluvy akákoľvek pomoc poskytnutá členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych zdrojov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, sa považuje za nezlučiteľnú s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(23) Predmetom hodnotenia je opatrenie založenia záručného fondu na zabezpečenie krytia pre financovanie pôžičiek, ktoré banky poskytnú majiteľom lodí na stavbu alebo prestavbu lodí v talianskych lodenicích. Komisia ozrejmila svoje usmernenia k takýmto opatreniam v oznámení o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc udelenú vo forme záruk („oznámenie o zárukách“)⁽³⁾.

(24) Oznámenie o zárukách vysvetľuje, prečo štátna záruka môže predstavovať štátnu pomoc: „Štátna záruka umožňuje vypožičavateľovi získať na pôžičku lepšie podmienky ako sú tie, ktoré sa vo všeobecnosti získavajú na finančnom trhu. Vďaka štátnej záruke má vypožičavateľ spravidla možnosť dosiahnuť znížené sadzby alebo ponúknuť menšie krytie. Bez štátnej záruky by tento nebol schopný nájsť finančnú inštitúciu, ochotnú poskytnúť mu pôžičku za akýchkoľvek podmienok. (...) Príspevok vyplývajúci zo štátnej záruky spočíva v skutočnosti, že príslušné riziko prevezme štát. Toto prevzatie rizika by malo byť v podstate odmenené primeranou protihodnotou. Eventuálne odmietnutie samotnej protihodnoty predstavuje stratu zdrojov pre štát a zároveň stratu príspevku pre podnik. Následne môže ísť o štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 aj v prípadoch, kde neprebehla platba na základe poskytnutej záruky“⁽⁴⁾.

a) Ekonomická výhodnosť

(25) V konkrétnom prípade ide predovšetkým o zisťovanie, či sú predkladané záručné prémie v súlade s primeranou

trhovou cenou. Zo základných zásad kontroly štátnej pomoci a uvedených predpisov vyplýva zásada, na ktorej je založené oznámenie o zárukách: referenčným bodom na zhodnotenie, či záruka predstavuje štátnu pomoc, je trh. Ak totiž štát dostane protihodnotu za záruku ekvivalentnú tej protihodnote, ktorú by dostal súkromný subjekt z radov analogických príjemcov, príjemca by nemal žiadnu výhodu a štát by konal ako investor alebo súkromný veriteľ, ktorý pôsobí na finančnom trhu. Naopak, ak cena, ktorú zaplatia príjemcovia a podmienky aplikované na záruky, sú výhodnejšie ako cena a podmienky trhu, potom príjemcovia majú jasnú ekonomickú výhodu, a preto (ak sú splnené ďalšie podmienky) ide o štátnu pomoc v zmysle zmluvy.

(26) Oznámenie o zárukách stanovuje v bode 4.3 šesť podmienok, za základe ktorých Komisia môže určiť, či štátny záručný systém predstavuje štátnu pomoc. Preto Komisia musí predovšetkým prehodnotiť, či oznámený systém spĺňa tieto podmienky, pretože by to umožňovalo okamžite vylúčiť prítomnosť prvkov pomoci.

(27) Podľa bodu 4.3, štátne záručné systémy nepredstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1, ak sú splnené nasledujúce podmienky:

a) systém neumožňuje poskytnutie záruk vypožičavateľom, ktorí sa nachádzajú vo finančných ťažkostiach;

b) vypožičavateľ je v podstate schopný získať na finančných trhoch pôžičku za trhových podmienok bez akéhokoľvek zásahu zo strany štátu;

c) záruky súvisia so špecifickou finančnou operáciou, sú vymedzené vopred určenou maximálnou sumou, nepokrývajú viac ako 80 % pôžičky (alebo iného peňažného záväzku) v podstate (okrem tých, kde ide o dlhopisy alebo analogické cenné papiere) a sú časovo obmedzené;

d) podmienky systému sú založené na reálnom zhodnotení rizika spôsobom, ktorým protihodnoty zaplatené podnikmi, ktoré sú príjemcami, s veľkou pravdepodobnosťou dovoľujú samofinancovanie samotného systému;

e) systém stanovuje podmienky, v súlade s ktorými sa budú poskytovať budúce záruky, ako aj celkovú finančnú dotáciu podliehajúcu revízii, ktorá sa vykonáva aspoň raz do roka;

⁽³⁾ Pozri poznámku pod čiarou 2.

⁽⁴⁾ Body 2.1.1 a 2.1.2 oznámenia.

- f) protihodnoty pokrývajú jednak bežné riziká, ktoré sa vzťahujú na poskytnutie záruky, jednak administratívne výdavky na systém, ako aj – v prípade, že štát poskytuje počiatočné finančné prostriedky na rozbehnutie systému – bežnú kapitálovú výnosnosť.
- (28) Komisia poznamenáva, že v tomto prípade sa uplatňujú podmienky, o ktorých sa hovorí v písmenách a), b), c) a e) a neuplatňujú sa podmienky, o ktorých sa hovorí v písmenách d) a f), pokiaľ ide o riziko, ktoré podstupuje štát, neprináša primeranú protihodnotu.
- (29) V zmysle bodu 4.3, písmená d) a f) oznámenia musia byť podmienky systému založené na reálnom zhodnotení rizika, a to tak, aby bol systém s čo najväčšou pravdepodobnosťou schopný samofinancovania, a aby primerané výnosy stačili na pokrytie bežných rizík súvisiacich s poskytnutím záruk a administratívnymi výdavkami na systém (a keď štát poskytuje počiatočné finančné prostriedky na rozbehnutie systému, aby bola umožnená bežná kapitálová výnosnosť). Taliansko nebolo schopné dokázať Komisii, že prémie, ktoré stanovuje systém, môžu zaručovať jeho samofinancovanie a pokryť všetky administratívne výdavky.
- i) Neprimeranosť navrhovaných prémie
- (30) Úverové inštitúcie aktívne na finančnom trhu by požadovali vyššie prémie na záruky tohto typu vzhľadom na to, že jednotná prémia 2,3 % sa zdá byť, podľa všetkého, nedostatočnou zárukou na pokrytie všetkých nákladov, ktoré súvisia s eventúálnymi neplneniami záväzkov a administratívnymi výdavkami. To isté platí pre kategóriu prémie od 2,065 % do 2,603 %, ktorá je uvedená v liste z 3. júna 2004.
- (31) Talianske orgány nemali v minulosti analogické systémy štátnej záruky, a preto nedisponujú dôveryhodnými historickými či praktickými údajmi (stupeň neplnenia záväzku v sektore, výnos systému, reálne administratívne výdavky na jeho riadenie), na základe ktorých by mohli dokázať samofinancovanie systému.
- (32) Podľa talianskych orgánov je navrhnutá prémia odvodená od referenčnej hodnoty analogického trhu, a preto sa musí považovať za primeranú. Neodpovedá to však informáciám, ktorými disponuje Komisia.
- (33) Predovšetkým tie isté talianske orgány tvrdia listom zo 7. októbra 1998, že priemerná trhová provízia za poskytnutie záruky je podľa ich názoru 0,915 % ročne. Takáto hodnota je oveľa vyššia ako ročné náklady zodpovedajúce jednotnej prémii, ktorú pôvodne stanovili talianske orgány a prémie stanovené v liste z 3. júna 2004.
- (34) Po druhé, neprimeranosť stanovenej prémie potvrdzujú novšie údaje, ktoré poskytli talianske orgány. V roku 2003 tieto skutočne zorganizovali náhodný prieskum za účelom odhadnúť priemernú trhovú províziu, ktorú by úverové inštitúcie aplikovali na analogické záruky. Z listov talianskych bánk, ktoré doručili Komisii, vyplýva, že všetky interpelované inštitúcie by skutočne aplikovali prémie vyššie ako 0,5 % ročne alebo kategóriu prémie vyššiu ako je tá, ktorú navrhuje Taliansko v liste z 3. júna 2004. Prémie, ktoré navrhujú banky sú tieto:
Banca CARIGE	od 0,50 % do 0,75 % ročne
BNL	asi 0,60 % ročne
Unicredit	0,60 % ročne
Citigroup	0,60 % ročne
Deutsche Bank	od 0,70 % do 0,80 % ročne
ABN Amro	od 0,70 % do 0,75 % ročne
Banca Intesa	asi 0,75 % ročne
Banca di Roma	od 0,75 % do 1,25 % ročne
- (35) Po tretie, neprimeranosť navrhovanej prémie ďalej potvrdzuje skúsenosť, ku ktorej dospela Komisia pri prieskume nemeckých záručných systémov na financovanie lodiarstva, ktoré na rozdiel od talianskeho Fondu fungujú už niekoľko rokov. V decembri 2003 Komisia schválila záručné systémy nemeckých spolkových krajín [štátna pomoc č. N 512/03⁽⁵⁾], pretože oznámené opatrenia nepredstavovali štátnu pomoc v zmysle zmluvy.
- (36) Nemecký prípad ukázal, že sú podľa všetkého nevyhnutné zvýšené prémie na zaručenie pokrytia rizika neplnenia (a administratívnych výdavkov): nemecké systémy pripúšťajú ročné prémie od 0,8 % do 1,5 %, podľa úverovej bonity príjemcu.

(⁵) Ú. v. EÚ C 62, 11.3.2004, s. 2.

- (37) Keďže nemecké systémy a taliansky systém sú si značne podobné a vyplývajú z nich analogické problémy, Komisia navrhla talianskym orgánom, aby pozorne preskúmali obsah rozhodnutia o systémoch v nemeckých spolkových krajinách predovšetkým preto, lebo ako už bolo povedané, spolkové krajiny už v minulosti disponovali niekoľkými štátnymi záručnými systémami na financovanie lodiarstva. Zatiaľ čo talianske orgány nie sú schopné prezentovať žiadny dôkaz, aby dokázali, že systém by sa mohol podľa všetkého samofinancovať, nemecké orgány naopak poskytli podstatné množstvo dôveryhodných historických údajov na podloženie ich odhadov ⁽⁶⁾.
- (38) Komisia preto poslala Taliansku rozhodnutia o systémoch v nemeckých spolkových krajinách, ktoré neobsahujú dôverné údaje. Okrem toho, na žiadosť Talianska o získanie kompletnejších a detailnejších informácií, pochádzajúcich pokiaľ možno od nemeckých orgánov, Komisia zaslala talianskym orgánom a ich externému poradcovi údaje nevyhnutné na kontaktovanie príslušných nemeckých orgánov a príslušného poradcu.
- ii) Chýbajúca diverzifikácia rizika
- (39) Komisia sa taktiež domnieva, že Fond nie je založený na reálnom zhodnotení rizika, a preto podľa všetkého nie je schopný samofinancovania.
- (40) Informácie, ktorými Komisia disponuje ukazujú, že financovanie lodiarstva je sektorom, v ktorom je možné zhodnotiť individuálne riziká a vypočítať ich cenu a že existuje trh pre poskytnutie záruky *end-financing* na financovanie lodiarstva, ktorý riadne funguje. Pretože záručný systém na financovanie lodiarstva, ktorý stanovuje tú istú prémieu pre všetkých príjemcov za predpokladu, že funguje na základe tých istých podmienok a obmedzení ako iné subjekty na trhu, sa s najväčšou pravdepodobnosťou nejaví schopný samofinancovania. Príjemcovia s rizikovosťou nižšou ako je priemer majú totiž stále možnosť nájsť ručiteľa ochotného pokryť ich riziko za cenu nižšiu ako je priemerná prémie. Okrem toho, že záručný systém, ktorý ponúkli verejné orgány, je povinný, je určený na pokrytie len vyšších rizík ako je priemer, a preto sa nejaví schopný primeraného samofinancovania.
- (41) Poskytnuté informácie poukazujú na to, že záručný systém na financovanie lodiarstva, ktorý zaviedlo Taliansko predpokladá už stanovenú prémieu a že použitie systému nie je povinné. Zároveň informácie, ktoré poskytlo Taliansko, potvrdzujú, že je možné zhod-
- notiť individuálne riziko (a že existuje trh na poskytovanie takýchto záruk). Vzhľadom na to sa nemožno domnievať, že záručný systém predmetnej jednotnej prémie je „podľa všetkého“ schopný samofinancovania.
- (42) Ako už bolo uvedené v liste z 3. júna 2004 talianske orgány prejavili ochotu zaviesť systém, na základe ktorého sa na rozličné projekty, ktoré sa vyznačujú rozmanitou rizikovosťou, aplikujú rôzne prémie. Napriek tomu sa však táto ochota nepremietla do nijakého konkrétneho návrhu. Nový systém je opísaný súhrnne v liste, ale odvtedy neboli doručené iné podrobnosti, ani informácie o jeho fungovaní, hoci talianske orgány vedeli o zásadnej dôležitosti tohto aspektu pre rozhodnutie Komisie.
- (43) V každom prípade, aj keď by sa takýto systém považoval za schopný zaručiť reálne zhodnotenie rizika, stačila by menšia úroveň predložených prémiei (viď hore), aby sa dokázalo, že opatrenie by mohlo priznať ekonomickú výhodu majiteľom lodí, ktorí sú príjemcami.
- iii) Pokrytie administratívnych výdavkov
- (44) Talianske orgány neposkytli Komisii dôveryhodné a podrobné odhady všetkých administratívnych výdavkov spojených s plánovaním, zriadením a riadením Fondu, ani nikdy neurobili nápravu tohto nedostatku, napriek tomu, že otázka bola nastolená už v rozhodnutí o začatí konania.
- (45) Komisia sa okrem iného domnieva, že ak by sa vybrané prémie už teraz mohli javiť ako nepostačujúce na pokrytie všetkých strát v prípade neplnenia a *fortiori* existuje riziko, že nebudú stačiť ani na pokrytie všetkých administratívnych výdavkov.
- (46) Napokon, talianske orgány oznámili Komisii, že zákon pridelil a štát vyčlenil z rozpočtu 258 228 449,54 eur (500 miliárd lír) na operatívnosť Fondu bez toho, aby sa počítalo s kapitálovou výnosnosťou.
- iv) Z á v e r
- (47) Na záver z uvedených argumentov vyplýva, že prémie alebo kategória prémiei, ktoré stanovili talianske orgány, nie sú schopné zaručiť samofinancovanie systému, ani pokryť administratívne výdavky. Okrem toho, podmienky systému sa nezdáajú byť založené na reálnom zhodnotení rizika. Ba čo viac, nebolo splnené kritérium súkromného investora.

⁽⁶⁾ Je treba poznamenať, že trh stavby lodí sa javí globálny a že trh financovania lodiarstva sa zdá byť prinajmenšom paneurópsky. Z nemeckého prípadu sa preto môžu čerpať významné prvky nezávisle od skutočnosti, že hodnotené systémy sa netýkali Talianska.

- (48) Vzhľadom na to sa Komisia domnieva, že navrhované opatrenie by mohlo priznať ekonomickú výhodnosť majiteľom lodí, ktorí sú príjemcami z Fondu.
- b) *Použitie štátnych zdrojov a selektívnosť opatrenia*
- (49) Systém jasne zahŕňa použitie štátnych zdrojov, pretože stanovuje, že sa poskytujú verejné záruky a že príslušné finančné prostriedky sú poskytované zo štátneho rozpočtu. Štátne záruky môžu v skutočnosti priniesť stratu zdrojov pre štát, ktorý by vzal na seba finančné riziko a vzdal by sa primeranej protihodnoty zo strany príjemcov.
- (50) Je taktiež jasné, že opatrenie je selektívne, pretože zo štátnej záruky môžu profitovať len majitelia lodí, ktorí majú v úmysle vykonávať práce spojené so stavbou a prestavbou lodí v talianskych lodeniach (a ktoré zodpovedajú kritériám stanoveným talianskou legislatívou).
- c) *Narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod*
- (51) Hospodárska výhoda, ktorú Fond priznáva špecifickým podnikom, môže takpovediac narušiť hospodársku súťaž, pretože štátne záruky môžu týmto podnikom uľahčiť prístup k určitým aktivitám, ktoré sú za iných okolností neprístupné. Poskytnutie štátnych záruk bez primeranej protihodnoty zo strany príjemcov môže uvedeným príjemcom a talianskemu sektoru lodného staviteľstva priznať konkurenčné zvýhodnenie voči európskym a mimoeurópskym konkurentom, ktorým neplynú výhody z analogického opatrenia.
- (52) Na globálnom trhu v oblasti lodného staviteľstva existuje intenzívny obchod medzi krajinami EÚ. Spomínané opatrenie preto môže ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.
- (53) Vzhľadom na to, že existujú všetky prvky, o ktorých hovorí článok 87 ods. 1, navrhovaný systém predstavuje štátnu pomoc v zmysle zmluvy.
- (54) Článok 87 ods. 2 a 3 uvádza podmienky, na základe ktorých je daná pomoc zlučiteľná alebo sa môže považovať za zlučiteľnú so spoločným trhom. Článok 87 ods. 3 písm. e) stanovuje, že Rada môže určiť rozhodnutím prijatým kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie špecifické kategórie pomoci, ktoré sa môžu považovať za zlučiteľné so spoločným trhom.
- (55) V čase notifikácie bola pomoc v sektore lodného staviteľstva upravená nariadením Rady (ES) č. 1540/98 z 29. júna 1998 o pomoci na stavbu lodí⁽⁷⁾. Podľa tohto nariadenia je pomoc v sektore povolená len za podmienok a za účelmi, ktoré sú v ňom stanovené. Okrem toho, pomoc na fungovanie v sektore lodného staviteľstva už nie je prípustná pre zmluvy uzavreté po 31. decembri 2000.
- (56) Od 1. januára 2004 je uplatniteľný nový rámec o štátnej pomoci na stavbu lodí⁽⁸⁾ („rámec o pomoci na stavbu lodí“), ktorý potvrdil zákaz akejkoľvek pomoci na prevádzku v sektore. Následne, za zlučiteľnú sa môže považovať len pomoc, ktorá je v súlade s uvedenými podmienkami a ktoré odpovedajú cieľom, ktoré stanovuje rámec.
- (57) Podľa judikatúry Súdneho dvora⁽⁹⁾ a ak prechodné pravidlá neustanovujú inak, notifikovaná štátna pomoc musí byť preskúmaná vo svetle predpisov platných v momente, keď sa prijíma rozhodnutie o jej zlučiteľnosti. V tomto konkrétnom prípade, musí byť preto pomoc preskúmaná vo svetle rámca o pomoci na stavbu lodí.
- (58) Rozhodnutie začať konanie bolo prijaté, keď už platilo nariadenie (ES) č. 1540/98, ktoré preto tvorí právny základ. Napriek tomu nie je nevyhnutné začať nové konanie, ak relevantné ustanovenia dvoch nasledujúcich legislatívnych aktov nie sú podstatne odlišné. V tomto prípade je táto podmienka očividne splnená⁽¹⁰⁾.
- (59) V zmysle rámca o pomoci na stavbu lodí a nariadenia (ES) č. 1540/98, pomoc, o ktorú ide, zahŕňa všetky typy pomoci, priamu aj nepriamu, poskytnutú lodeniciam, majiteľom lodí alebo tretím stranám na stavbu alebo prestavbu lodí, predovšetkým výhodné úvery, záruky a daňové zvýhodnenie⁽¹¹⁾.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 202, 18.7.1998, s. 1.

⁽⁸⁾ Rámec o štátnej pomoci na stavbu lodí (2003/C 317/06) (Ú. v. EÚ C 317, 30.12.2003, s. 11).

⁽⁹⁾ Pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 18. novembra 2004, prípad T-176/01, Ferriere Nord SpA proti Komisii, predovšetkým body 134 až 140.

⁽¹⁰⁾ Pozri prípad T-176/01, body 74 až 82.

⁽¹¹⁾ Pozri článok 2 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1540/98 a bod 11 rámca o pomoci na stavbu lodí.

2. Zlučiteľnosť pomoci so spoločným trhom

- (60) Vzhľadom na zlučiteľnosť so spoločným trhom má rozhodnutie začať konanie základ v skutočnosti, že spomínaná pomoc je pomoc na prevádzku, a ako taká je nezlučiteľná v zmysle nariadenia Rady (ES) ⁽¹²⁾ č. 1540/98 z 1. januára 2001. Toto ustanovenie je stále platné v zmysle rámca o pomoci na stavbu lodí, ktorý nedovoľuje poskytnutie pomoci na prevádzku.
- (61) Rozhodnutie začať konanie posúdilo taktiež možnosť zhodnotiť zlučiteľnosť pomoci vo svetle ustanovení OECD o výhodných úveroch poskytnutých na stavbu alebo prestavbu lodí ⁽¹³⁾. Vzhľadom na to sa potvrdilo, že aj keď Dohoda OECD a Rezortná dohoda stanovili pravidlá v oblasti záruk, ustanovenia Dohody OECD o minimálnych referenčných prémiech by neboli aplikovateľné, pokiaľ by ich znovu nepreskúmali účastníci Rezortnej dohody ⁽¹⁴⁾. Čo je stále ten prípad.
- (62) Nakoľko sa nepristúpilo k prehodnoteniu pomoci vo vzťahu k iným ustanoveniam o zlučiteľnosti, ktoré stanovuje nariadenie Rady (ES) č. 1540/98 je zrejme, že spomínaná pomoc nie je zameraná ani na zastavenie [výroby], ani na ozdravenie či reštrukturalizáciu, ani na inovačné investície, ani na výskum a vývoj, ani na ochranu životného prostredia. Taktiež je zrejme, že pomoc nesmeruje k zvýhodňovaniu dosiahnutia takýchto cieľov, ani na základe ustanovení rámca o pomoci na stavbu lodí, hoci sú trochu odlišné. Taktiež je zrejme, že pomoc nemá v úmysle dosiahnuť iné horizontálne ciele (vzdelávanie, zamestnanosť, podporu MSP [malých a stredných podnikov]), ktoré sú v súlade so spomínaným rámcom povolené.
- (63) Okrem iného treba podčiarknuť, že talianske orgány nikdy nepotvrdili, že pomoc by sa mala považovať za zlučiteľnú. Nikdy neposkytli Komisii informácie, ktoré by umožňovali preskúmať, či by pomoc mohla patriť do oblasti jednej z výnimiek zo všeobecného zákazu v súlade s článkom 87 ods. 1 zmluvy.
- (64) Vzhľadom na vyššie uvedené sa Komisia domnieva, že v tomto prípade sa neaplikovala žiadna výnimka zo

zákazu poskytovania pomoci v sektore lodného staviteľstva a teda opatrenie, ktoré predstavuje údaje o štátnej pomoci, je nezlučiteľné so spoločným trhom.

VI. ZÁVER

- (65) Na základe vyššie uvedeného Komisia dospela k záveru, že systém týkajúci sa *Špeciálneho záručného fondu na financovanie lodiarstva* tvorí systém štátnej pomoci nezlučiteľnej so spoločným trhom,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Program štátnej pomoci, ktorý Taliansko zamýšľa poskytnúť na financovanie lodiarstva v zmysle článku 5 zákona č. 261 z 31. júla 1997, upraveného článkom 1 zákona č. 413 z 30. novembra 1998, a doplneného výnosom ministra financií, rozpočtu a ekonomického plánovania zo 14. decembra 2000, je nezlučiteľný so spoločným trhom.

Spomínaná pomoc sa preto nemôže poskytnúť.

Článok 2

Do dvoch mesiacov od notifikácie tohto rozhodnutia Taliansko oznámi Komisii opatrenia prijaté na jeho plnenie.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Talianskej republike.

V Bruseli 6. apríla 2005

Za Komisiu
Neelie KROES
členka Komisie

⁽¹²⁾ Pozri článok 3 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 1540/98.

⁽¹³⁾ Pozri článok 3 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1540/98.

⁽¹⁴⁾ Pozri bod 23 rámca o pomoci na stavbu lodí, ktorý odkazuje na spomínané ustanovenia OCSE, citované v rozhodnutí o začatí konania.